

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Historia – klasa IV

Wymagania niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Zakres stosowania. Dokument przygotowano dla klasy IV w roku szkolnym 2026/2027. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. klasa IV realizuje nową podstawę programową. Podstawa grupuje wymagania szczegółowe dla klas IV–VI, dlatego zakres treści realizowanych w klasie IV wynika również z dopuszczonego w szkole programu nauczania.

Założenia

- Wymagania dotyczą osiągnięć ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności historycznych; nie obejmują zachowania, cech osobowości, aktywności, systematyczności ani włożonego wysiłku.
- Każdy wyższy poziom obejmuje wymagania poziomów niższych. Ocenę ustala się na podstawie poziomu opanowania wymagań określonych dla realizowanych treści.
- Wymagania zapisano w pierwszej osobie liczby pojedynczej, z użyciem czasowników operacyjnych. Mają charakter ogólny; szczegółowe kryteria sukcesu do zadań, sprawdzianów i wypowiedzi powinny pozostawać z nimi spójne oraz wynikać z realizowanego programu nauczania.
- Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia w przypadkach określonych przepisami.
- Nie formułuje się wymagań na ocenę niedostateczną. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań koniecznych określonych na ocenę dopuszczającą.

Zakres treści klasy IV

Wymagania odnoszą się do refleksji nad historią jako nauką; historii rodzinnej, lokalnej i regionalnej; wspólnoty państwowej; czasu i miejsca wydarzeń oraz tej części chronologiczno-problemowego kursu od starożytności, którą dopuszczony w szkole program nauczania przewiduje do realizacji w klasie IV.

Ocena dopuszczająca (2)

poziom konieczny • rozpoznawanie i odtwarzanie podstawowych informacji

- rozpoznaję i nazywam najważniejsze postacie, wydarzenia, państwa, grupy społeczne, religie oraz osiągnięcia cywilizacyjne omawiane w klasie IV;
- podaję znaczenie podstawowych pojęć historycznych i posługuję się nimi w prostych wypowiedziach;

- wskazuję na osi czasu lub porządkuję w przybliżeniu najważniejsze wydarzenia omawiane w klasie IV oraz odróżniam przeszłość, teraźniejszość i przyszłość;
- wskazuję na mapie główne obszary i państwa związane z omawianymi zagadnieniami, korzystając z legendy mapy;
- odczytuję z prostego źródła historycznego podstawową, wyraźnie podaną informację;
- wskazuję pojedynczą przyczynę albo skutek wybranego wydarzenia lub procesu;
- tworzę krótką wypowiedź o wydarzeniu, postaci lub zjawisku, wykorzystując podstawowe informacje.

Ocena dostateczna (3)

poziom podstawowy • rozumienie i opisywanie

- spełniam wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:
- opisuję najważniejsze cechy poznanych cywilizacji, ustrojów, religii, społeczeństw i kultur;
- wyjaśniam znaczenie podstawowych pojęć oraz poprawnie włączam je do wypowiedzi dotyczącej omawianego zagadnienia;
- umieszczam najważniejsze wydarzenia w czasie, porządkuję je chronologicznie i obliczam upływ czasu w prostych przykładach;
- odczytuję z mapy i prostych źródeł informacje potrzebne do odpowiedzi na pytanie oraz wskazuję ich główną treść;
- wyjaśniam podstawowe przyczyny i skutki wydarzeń lub procesów oraz dostrzegam proste związki między nimi;
- porównuję dwa wskazane zjawiska, grupy społeczne, systemy wierzeń lub sposoby sprawowania władzy według podanych kryteriów;
- tworzę uporządkowaną, krótką wypowiedź historyczną z wykorzystaniem poznanych faktów i pojęć.

Ocena dobra (4)

poziom rozszerzony • stosowanie wiedzy w sytuacjach typowych

- spełniam wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:
- charakteryzuję omawiane cywilizacje, państwa, społeczeństwa, religie i zjawiska, dobierając właściwe fakty i pojęcia;
- wyjaśniam związki przyczynowo-skutkowe i następstwo wydarzeń oraz wskazuję znaczenie wybranych wydarzeń i przemian;
- samodzielnie porządkuję wydarzenia w czasie, posługuję się datami i epokami oraz obliczam upływ czasu;
- lokalizuję wydarzenia i procesy w przestrzeni, interpretuję podstawowe informacje z mapy i łączę je z wiedzą historyczną;

- analizuję typowe źródło historyczne: określám jego rodzaj, wyszukuję informacje, odróżniam fakt od opinii i formułuję prosty wniosek;
- porównuję zjawiska polityczne, społeczne, religijne i kulturowe, wskazując podobieństwa oraz różnice;
- tworzę spójną wypowiedź historyczną, w której zachowuję chronologię, stosuję pojęcia oraz wyjaśniam przyczyny i skutki.

Ocena bardzo dobra (5)

poziom dopełniający • analiza, interpretacja i uzasadnianie

- spełniam wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:
- analizuję procesy i zjawiska historyczne, łącząc ich uwarunkowania polityczne, społeczne, gospodarcze, religijne i kulturowe;
- wyjaśniam wieloprzyczynowość wydarzeń i procesów, hierarchizuję ich przyczyny lub skutki oraz uzasadniam przyjęty wybór;
- interpretuję mapy i różne rodzaje źródeł, oceniam przydatność zawartych w nich informacji do rozwiązania problemu i formułuję uzasadnione wnioski;
- dostrzegam zmiany i ciągłość w czasie oraz wyjaśniam wpływ wybranych wydarzeń i osiągnięć poznawanych w klasie IV na późniejsze dzieje i współczesność;
- porównuję zjawiska według samodzielnie dobranych kryteriów i wyjaśniam znaczenie stwierdzonych podobieństw oraz różnic;
- formułuję stanowisko dotyczące postaci, wydarzenia lub procesu i uzasadniam je argumentami odwołującymi się do wiedzy historycznej;
- tworzę logiczną, rozwiniętą narrację historyczną, selekcjonując informacje i zachowując poprawne relacje czasowe, przestrzenne i przyczynowo-skutkowe.

Ocena celująca (6)

poziom najwyższy • ocenianie, synteza i samodzielne rozwiązywanie problemów

- spełniam wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
- samodzielnie rozwiązuję złożony problem historyczny, łącząc informacje z kilku zagadnień omawianych w klasie IV;
- zestawiam informacje z różnych źródeł, dostrzegam ich zgodność, uzupełnianie się lub rozbieżności i na tej podstawie formułuję wnioski;
- oceniam wydarzenia, procesy lub działania postaci z uwzględnieniem kontekstu epoki i możliwych różnych punktów widzenia;
- formułuję samodzielną interpretację i bronię jej za pomocą uporządkowanych, trafnie dobranych argumentów oraz przykładów;

- tworzę syntezę obejmującą dłuższy odcinek czasu lub kilka obszarów życia, wskazując zmiany, ciągłość i zależności;
- wykorzystuję wiedzę i umiejętności historyczne w nowej sytuacji problemowej oraz opracowuję oryginalną, merytorycznie poprawną formę prezentacji wniosków;
- pracuję na wysokim poziomie złożoności poznawczej w granicach treści objętych podstawą programową; osiągnięcie tej oceny nie wymaga opanowania materiału spoza podstawy.

Podstawa opracowania

Podstawa prawna i programowa. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 378). Zgodnie z § 4 nowa podstawa programowa ma zastosowanie do klasy IV od roku szkolnego 2026/2027.

Zakres historii w klasie IV. Nowa podstawa programowa historii określa wspólne wymagania szczegółowe dla klas IV–VI. W klasie IV przewiduje tematykę wprowadzającą w specyfikę przedmiotu, a następnie rozpoczęcie chronologiczno-problemowego kursu od starożytności. Szczegółowy podział treści między klasy IV–VI określa realizowany program nauczania.

Zasady formułowania wymagań. „Wymagania edukacyjne w codziennej praktyce dydaktycznej. Doświadczenia, dobre praktyki nauczycieli. Rekomendacje”, Zespół do spraw Przyjaznej Edukacji, 2026.

Uwaga organizacyjna

Dokument należy stosować do treści przewidzianych dla klasy IV w dopuszczonym programie nauczania. Jeżeli program określa szerszy lub węższy zakres części chronologicznej, należy odpowiednio doprecyzować wyłącznie zapis „Zakres treści klasy IV”; poziomy wymagań mogą pozostać bez zmian.